

కల్ప
జీవితం
వి.కె.జూ
కొమమోహన్
కన్న

బందినిండా సామానుంది.

ఆ సామానుమీదకెక్కి నాలుగు కాళ్ళు ఆ కాళ్ళలోకి ఎత్తి పడుతునుంది నవ్వులు మానిన మంచం. కుడుపులకి అదెప్పుడు పడి పోతుందో అన్నట్లు దానివేపే చూస్తూ నడుస్తున్నాడు రామారావు.

"బాబు కొలు బాగా ముందుకి పెట్టాడు. చక్రంలో పడుతుందేమో చూడండి." అంది ఊర్మిక వెనకనుంచి...

నడిపిస్తున్న నెకిల్నావి ముందుకూచున్న కుర్రాడి కాళ్ళు సద్దాడు రామారావు. ఊర్మిక ఊర్మిక కూడా వచ్చికలునుకుంది. తిరిగి నడవటం మొదలెట్టారు. నిండుమనిషవటం వల తొందరగా నడవలేకపోతోంది. ఊర్మికముందు వెళ్ళేసామానుబండిని వదలేక... భార్యని వదలేక, నెమ్మదిగా రెండువేపులాచూస్తూనడుస్తూ వచ్చాడు రామారావు. అంతకి ఊర్మిక బాగా

వెనక పడితే ఒకటి రెండుసార్లు బందిని అపించాడు.

"ఇంక వచ్చేకాలే..." అన్నాడు ఊర్మిక వేపుమాస్తూ...

పరవాలేదన్నట్లు రామారావు వేపుమాసి నెమ్మదిగా నవ్వింది ఆమె ముఖంమీదకొద్దిగా చెమట పట్టింది. బొట్టు వో పక్కన కొద్దిగా కరిగి రేఖలా కిందకి జారింది.

తనకోసం, సంసారం కోసం ఊర్మిక అలాచిరునవ్వుతో ఎంతకష్టమేనా భరించటం అంతకుముందు చాలాసార్లు చూశాడు రామారావు. అలా చూసినప్పుడల్లా రామారావుకి ఒకటే అనిపించేది... యీ బతుకు ఆరికంగా యింకొంచం బావుంటే ఎంత బావుణ్ణి అని వచ్చే ఆదాయాన్ని జీవితంలోని ముఖ్యవసరాలకే అంతంత మాత్రంగా సరిపెట్టుకోవాలి వస్తోంది. ఇంక అదనపు సౌఖ్యాలు సంతో

పాలు అన్నప్రసక్తే లేకుండా పోయింది.

ఇది అని ఖచ్చితంగా చెప్పలేని శోకేదో వెనకనుంచి తోస్తుంటే బలవంతంగా కదలుతున్నట్లుంది బతుకు. యిలాంటి కదిలికే యి యింటి మార్చుకూడా.

ముందు చాలా రోజులు వున్నయింట్లోనే ఎలాగోలాగు సర్దుకు గడివేయాలనుకున్నాడు. ఆ తర్వాత చాలా రోజులు మంచియిల్లు దొరగ్గానే మార్చాలి అనుకుంటూ గడిపాడు. చివరికి యీ నాటికి వేరే యింట్లోకి మార్చుతప్పలేదు.

ఏ కొద్ది మందో తప్ప నగరంలో చాలా మంది యిళ్ళవాళ్ళు అద్దెకుండేవారి మీదవిదోరకం ఆదికారం చెలాయించారని రామారావుకి తెలుసు. ఆది దృష్టిలో వుండుకునే చాలారోజులు సద్దుకుంటూ వచ్చాడు. కాని రాసు రాసు యింటివాళ్ళ కోవతాపాలు తట్టుకోలేనంతగా తయారయ్యాయి. చివరికి మనుషుల పక్కన కాకుండా పోంచి కూచున్న మృగాల పక్కన కాపురం వున్నట్లు తయారైంది. అద్దెకుండాల్సి నప్పుడు ఏ యిల్లైన వాకంటే నని రామారావు ఉద్దేశం. ఇల్లుమారటమంటే ఖర్చుని చాలారోజులు వెనకొడాడు. ఇదైనా ప్రెవెన్లో తనతో పాటు పనిచేసే మూర్తి చెప్పింది... అతనింటి పక్కనే... రామారావు స్వయంగా వెతికింది కాదు.

ఇది ఒంటిగది యిల్లే... అద్దెలో కూడా పెద్ద జేద మేం లేదు.

ఎండకొద్దిగా పెరుగుతోంది.

"అదిగో అదేయిల్లు..." అంటూచేయి తి చూపించాడు రామారావు ఊర్మికకి. బండివాణ్ణి అక్కడ ఆగమని కొంచం గట్టిగా కేకేశాడు రామారావు.

చిన్నగుమ్మం దాటి నెమ్మదిగా ఆవరణలో నాలుపెట్టింది ఊర్మిక. అంతవరకు నడిచిరావటం వల్ల, నిలబడేటప్పటికి పాదాలు కొంచం వొణుకుతున్నట్లునిపించాయి. లోపలికి మరో రెండడుగులేసింది. నిండుగా... పచ్చగా... పెద్దవేపచెట్టు.

చెట్టుకిందకి చేరేటప్పటికి అంతవరకు అనుభవించిన ఎండవేడి తెలియలేదు ఊర్మికకి చలలేకలి వాడిలో వున్నట్లునిపించింది. అలికిడికి లోపల్నించి మూర్తి అతని భార్యలక్ష్మి బైటికొచ్చారు.

నాలుగురోజులు గడిచేలోపలే ఊర్మికకి యిల్లు బాగా అలవాటైంది. అరోజు రామారావు ప్రెవెన్ కి తెలవ.

రోజులా హడావిడి లేకుండా, తాపీగా భోజనానికి కూచున్నాడు. ఆ కబురు యీ కబురు మాటాడుతూ భోజనం పూరి చేశాడు. ఊర్మిళ భోజనం యింకా కాలేదు. పడనవల కబుర వల ఆలశ్యం అయింది. ఊర్మిళ యిది వరకటికన్నా ఉత్సాహంగా కనిపించింది రామారావుకి. కారణమేమిట వుంటుందా అన్న ఆలోచనలో వుండగానే...

"ఈ యింటిమార్పు మీకు దావుండలేదు" అంది ఊర్మిళ...

ఇంటి మార్పులో ఊర్మిళకి తెలివినంతగా తేడా రామారావుకి తెలియలేదు. అందుకనే ఏమనాలో తోచక...

"నీకు దావుందా..." అన్నాడు.

"తలమించి పెద్దబరువు దిగినట్టుంది. ఒంటి గదే అయిన నా మటుకు నాకు స్వర్గంలా వుంది మీ మూరిగారి లక్ష్మి ఎంతగా కలిసిపోయిందో తెలుసా... ఆ యింట్లో మనకి మనం వంట రిగా ఎవరిలో వున్నట్టుండేది. ఇక భుజుడు గురించి నాకే. ఔం లేదు... లక్ష్మి అది అంది.

ఎంతె నా యిరుగుపొరుగు మనతో కలిసేవాళ్ళ దగ్గరండా..." అంది ఊర్మిళ...

మొవటికొస్తుకూడా ఊర్మిళ వంటరిగానే పోసుకోటం గుర్తొచ్చింది రామారావుకి. ఇద్దరి తరపున మట్టాలెవరూ లేకపోటం వల తమంత తామే తంటాలు పడవల్సి వచ్చింది. ఇద్దరికీ కొత్త... తంగారు... సరిగా సలహాయేనా చెప్పేవారు లేకపోవటం... అన్నీ గుర్తొచ్చాయి వున్న దూరపు బంధువాళ్ళాపిడ ఏక్కడో ఆరొండల మెళ్ళ దూరంలో వు ది. వరసకి పిన్ని... తమలో దాగా కలిసిపోయే మనషే... అవిడకి వెనకాముందూ ఎవరూలేరు. మొవటి కొస్తుకి అవిణ్ణి పిలిపించాలను కున్నాడు రామారావు. ఎనెలకానెల ఎ తినాటుగా వొక్కే సారో ధాతీ లకి డబ్బుపంపడం కుడరక; అవిడ రావటం కుడరలేదు ఈసారి పరిస్థితి అంత మాత్రగానే వుంది.

అందుకే రామారావులో స్థబ్ధత... వచ్చే ఆదాయాన్ని మించిన ఆవసరాలు... ఆదాయం పెరిగే అవకాశంలేదు. పస్తులుండటంతప్ప.

అప్పులు వెయ్యకుండా వుండే అవకాశంలేదు. వో అప్పుచేసి మరో అప్పుతీర్చటం అవుతోంది.

ఈ డబ్బువో తిడికి తట్టుకోలేక జీవితంలో ఏమార్పున్నా అయిష్టత ఏర్పడింది రామారావుకి బతుకులో ఏది మార్పుకుంటే ఏం కొలప మను గుకుందో అని వో భయం ఏర్పడింది.

"ఏమిటండీ ఆలోచన..." అని ఊర్మిళ అనేవరకూ తేడకోలేదు రామారావు.

"ఏ రోజు ఎలా వుంటుందో చెప్పలేం అని అందుకే అంటారు. నా మటుకు నాకు యిల్లు మనకి కలిపొస్తుందనే అనిపిస్తోంది" అంది తిరిగి ఊర్మిళ.

ఆ గొంతులో గట్టిదైర్ఘ్యం ధ్వనించింది. రామారావుకి: 'నిజమే యిలా నిరుత్సాహపడే కన్నా, ఊర్మిళలా ఆశగా వుత్సాహంగా వుండటమే మంచిది' అనుకున్నాడు.

ఆ తర్వాత వారం తిరక్కుండా చాలా ప్లాన్స్ చెప్పింది ఊర్మిళ. అది జరిగేవేనా కాకపోయినా, వాటివెనక ఊర్మిళ ఉత్సాహం

With the Best Compliments
Grams : "COPPER"
TALLAM SATYANARAYANA & SONS
Wholesale Dealers In :
BRASS COPPER & STAINLESS STEEL
Post Box No 31
Sivalayam Street
VIJAYAWADA-520001

ఫోన్ : 24 రె. సి.
సలాది అచ్చయ్య అండ్ కో
భాన్యం, బియ్యం అండ్ జనరల్ మర్చంట్సు
కాంట్రాక్టర్స్: శ్రీ రామారెస్ మిల్
అ నా త వ రం (ముమ్మడివరం తాలూకా)

చూస్తుంటే రామరావుకి కొద్దోగాపో భవిష్యత్తుమీద ఆశపెరిగింది. వాటిలోదే ఊర్తిక పువ్వోగం పాన్.

రామరావుతో పనిచేసేమూ రీ పెద్దసంపాదన పరుడుకాదు. కాకపోతే భార్యలక్ష్యకూడా పనిచేస్తోంది. ఇద్దరి సంపాదనవల యిలుగడ వటం రామరావు వాళ్ళంత యిట్టండిగాలేదు. రామరావుకి యిట్టమేతే నెమ్మదిగా లక్ష్యలా తనూ ఎక్కడో అక్కడ పువ్వోగంలో చేరతా నంది ఊర్తిక.

పాతయింటికన్నా యీ యింటో రోజులు తొందరగా గడుసున్నట్టు తోచాయిరామరావుకి ఊర్తికకి. ఖాళీ పున్నప్పుడు రెండువంటల వాళ్ళువేపచెట్టుకింద చేరి సరదాగా కబుర్లతో కాండేపం చేసేవాళ్ళు.

జీతాలరోజు... అప్పుల వాళ్ళకివ్వటం... తిరిగి అప్పులు చెయ్యటం. యీ రొటీన్ మామూలుగానే వున్నా. యీ కా ల డే పం కబుర్లు, వేపచెట్టునీడ రామరావుకి చాలావరకు రిటీన్ నిచ్చాయి.

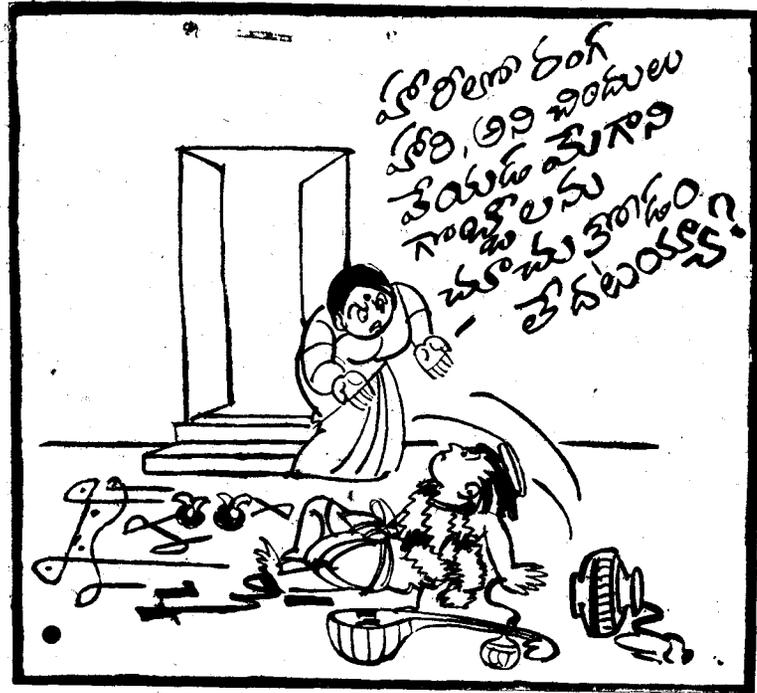
○ ○ ○ ○

కొత్తింటో రెండు నెలలు గడిచాయి... ఊర్తికకి నెలలు నిండాయి. రోజులు గడుస్తున్నకొద్దీ రామరావులో వో ఆలోచన బల పటం మొదలెట్టింది... ఊర్తిక కాన్ను అయి పోతే తమకింక లోకేంవుండదని... బతుకులో ఏవో బలమైన మార్పు వచ్చి చాలా ఉత్సాహంగా వుంటుందని రామరావు మనసులో యీ ఆలోచన ఎప్పుడు ఎలా చోటు చేసు కుందోగాని. దాని వెనక బలమైన ఆధారం లేకపోయినా రోజు రోజుకి అదే బలపడుతూ వచ్చింది. దానితో యిదివరకటికన్నా మరి కాస్త ఉత్సాహంగా వుంటున్నాడు.

ఆ రోజు మామూలుగా జోజనాలయ్యక బెటవకేసుకుని ఏడుతున్నాడు. రాత్రి రెండు డాటాక ఊర్తిక తట్టిలేపుతుంటే మెరుకు వొచ్చింది రామరావుకి... అప్పటికే నెప్పులు మొదలయ్యాయి ఊర్తికకి...

పిలవగానే లేచాడు లక్ష్య వాళ్ళు ముందే అంతా అనుకునుండటం వల లక్ష్య దగ్గ రుండి హాస్పిటల్కి తీసికెళ్ళింది. తెల తెల వారుతుండగా ఆడపిల్ల పుట్టింది.

సూర్యోదయపు తొలి నెలుగులో మొదటి సారి ఆ పాపని చూసుకున్నాడు రామరావు. తెలటి వాళ్ళు... అక్కడక్కడ ఎర్రగా కంది పోయింది. చిన్న చిన్న చేతులు కడుపుతూ ఊర్తిక వేపు తిరిగి పడుకునుంది. అలసట, ఆనందం కలగలిపిన చూపులో రామరావు వేపు చూసి నవ్వింది ఊర్తిక. ఆదే నవ్వుటి

నవ్వు ... రామరావు ఎన్నోసార్లు చూసిన నవ్వు ... రామరావు నెమ్మదిగా నవ్వాడు. ఆరోజు ప్రెస్ కి కెలవ పెట్టాడు రామరావు. పెద్ద పనులేం లేవు, చెయ్యటానికి ... పున్న పనులన్నీ లక్ష్య చేసింది. అయినా ఎందుకో పనికి వెళ్ళాలని పించలేదు రామరావుకి. ఇంట్లోనే వొంటరిగా పడుకుని ఏజేవో ఆలోచనలో గడిపేతాడు.

గదినిండా సామానులున్నా యిరుగ అని పించలేదు. చాలా వికాలంగా వున్నట్టు ... గదిగోడలు తమ పరిధిదాటి ఎంతో వెళ్ళాల్యం పెంచినట్టు తోచింది రామరావు మనసుకి. ఆ క్షణాన అతని ఆలోచన పుత్సాహం అలా వున్నాయి ... వాటి వెనక ఊర్తిక గొంతు వినిపిస్తోనే వుంది... నవ్వుకనిపిస్తోనే వుంది... ఊర్తిక అన్నట్టు యింక జీవితంలో యింత యిట్టండి వుండదు ... నెమ్మదిమీద తనకి ఎక్కడో అక్కడ పువ్వోగం చూసే యీ డబ్బు యిట్టంపలుండవు... వున్న అప్పులూ తీర్చేయవ్వూ, రామరావు ఊహలు ఏ అడ్డూ లేకుండా అలా స్వేచ్ఛ గా సాగు తూనే వున్నాయి ఆ రోజంతా...

కాన్ను తేలిగా కావటంవల, కులాసాగా వుండటం వల ఆ మర్నాడే యింటి కొచ్చే సింది ఊర్తిక...

రామరావు ఆ కలు పెరిగినంతనేపు పూహలు సాగినంతనేపు పట్టలేదు...

ఊర్తిక పురుడు పోసుకుని యింటికొచ్చిన నాలుగోరోజుది. ఆ సాయంత్రంకూడా మామూలుగానే రామరావు, మూ రి కలిసి ప్రెస్ మంచి వచ్చారు. అప్పటికే లక్ష్య, ఊర్తిక దగ్గరుంది. ఊర్తిక వొంటినిండా రెండు దుప్పట్లు కప్పివున్నాయి... దుప్పట్లతో సహా వొణుకుతూనే వుంది ఊర్తిక.

"పున్నట్టుండి కమ్మకొచ్చింది జ్వరం... గంజకూడా కాలేదు... బాలింతరాలికి జ్వరం మంచిదికాదు ... మీ గురించే చూసున్నాను. వెంటనే డాక్టరు దగ్గరికి తీసికెళ్దాం... రిజి పిలుచుకోండి... అంది లక్ష్య.

సరేనని బెటికి నడిచాడు రామరావు ... ఆ తర్వాత అన్నీ పూహకందనంత త్వరి తంగా జరిగిపోయాయి.

ఇంటికి దగ్గరోపున్న డాక్టరు దగ్గరికే తీసికెళ్ళారు. ఏదో యింజక్షన్ రానినే రామరావు వెళ్ళి తీసుకొచ్చాడు. ఇంజక్షన్ దిద్దాక ఊర్తికకి కొంచం వొణుకు తగింది. డాక్టరు మరేం ఫరవాలేదని. యింటికి తీసికెళ్ళమని అన్నాక... యింటికి తీసుకొచ్చారు.

ఇంటికొచ్చాక అలా నీరసంగానే వాకటి రెండు మాటలు మాట్లాడింది ఊర్తిక. ఆ

○ ○ ○ ○

తర్వాత వో అరగంట మగతగా కళ్ళు మూసింది.

రామారావు మంచం పట్టిమీద. ఊర్మిళ బేషే చూస్తూ కూచున్నాడు. అలా చూస్తుండగానే ఊర్మిళ పెదాలు, బుగ్గలు వాణకటం మొదలెట్టాయి... కాస్తేపటికి పెదాలు బిగ దీసుకున్నాయి... సళ్ళు బిగ బట్టింది... చేతులు కాళ్ళు గింజుకుంది... ము... జేతులు మెలికలు. తిరిగింది. ఏం జరుగుతోందో అర్థం కాలేదు రామారావుకి... చివరికి ఎలాగో 'మూర్తి' అని గట్టిగా కేకేశాడు.

మూర్తి వెళ్ళి టాక్సీ తెచ్చాడు. గవర్న మెంట్ హాస్పిటల్ చేరేలోపల కర్రలా బిగు సుకు పోయింది ఊర్మిళ. హాస్పిటల్ చేరే వరకు కంగారు తప్ప మ రేం తెలియలేదు రామారావుకి. చేరింతర్వాత, కళ్ళముందు సుంచి ఊర్మిళని లోపలికి తీసికెళ్ళిపోయిన తర్వాత భయంపేసింది... వాళ్ళంతా వాణికి నట్టనిపించింది... అరికాళ్ళ నిండా, చేతుల్నిండా చెమటపట్టింది.

ఏం పరవాలేదని మూర్తి డైర్యం చెప్ప తూనే వున్నాడు. కానీ రామారావు మనసు వరకు ఆ మాటలేం చేరలేదు.

చెవులు దిమ్మిళ్ళు పడటయ్యాయి... మెడ దంతా ఏదో హోరు... అలాగే భయం భయంగా అటూ యిటూ చూస్తూ కూర్చున్నాడు రామారావు.

ఇంకా పూరిగా తెల్లారకముందే... నాలు గవుతుండగా నేమ్మడిగా ఆ కబురు కాసా చెప్పేవారు హాస్పిటల్ వాళ్ళు... మూర్తితో సాటు రామారావుకి స్పష్టంగా వినపడింది... "ఊర్మిళ కచ్చిపోయిందన్న" ఆ మాట...

రామారావు ఛలనం లేకుండా అలాగే కూచుండిపోయాడు రెండు మూడు నిమిషాలు. కాస్తేపటికి మెడడు. ఆలోచనలేని మనిషిలా

మూర్తివేపు చూశాడు.

శవాన్ని సాయంత్రం నాలిగింటికి కాసి యివ్వటం కుదరదన్నాక మూర్తి బలవంతంగా లేవడీని రామారావుని బె టికి తీసుకొచ్చాడు. వార్డు దాటుతుండగా... నర్సు ఎ వ రి తో అంటుంటే ఆ మాటలు వినపడ్డాయి...

"సాయంత్రం ఏదో యింజక నిచ్చారట.. ఆ తర్వాతే అలా బిగుసుకు పోయిందిట... ఎడల్ క్రేజెడ్ డ్రస్ అయి వుంటుం దంటు న్నారు డాక్టర్లు" అని...

హాస్పిటల్ దాటి రోడ్డుమీద కొచ్చేటప్పటికి ఎండ దాగా వచ్చింది. షాపు లొక్కొక్కటే తెరుస్తున్నారు.

మూర్తి ఏం మాట్లాడలేక వూరుకున్నాడు. యంత్రంలా కూడా న డు స్తూ వచ్చాడు రామారావు.

ఒకటికి రెండుసార్లు కాసీ తాగమని బల వంతంచేసే పెదాల దగ్గర పెట్టుకుని వో గుక్కకూడా పూరిగా తాగకుండా కింద పెటేళాడు రామారావు. కన్నీరు బె టికినాలేని వారిపిడివల్ల కాబోయి కళ్ళు దాగా ఎర్ర బడ్డాయి.

అంత తొందరగా రామారావుని యింటికి తీసికెళ్ళాలంటే భయంగా వుంది మూర్తికి. తప్పదు కాబట్టి నేమ్మడిగా రిజై ఎక్కించాడు. తలొంచుకుని కూచోటం తప్ప రిజైలోకూడా ఏం మాట్లాడలేదు రామారావు.

హాస్పిటల్కి యిలు చాలాదూరం. రిజై నడు సున్నంత నేపూ రామారావుతో ఏదో వొకటి మాట్లాడాలని ఎంతో ప్రయత్నం చేశాడు మూర్తి. కానీ గొంతు పెగలేదు.

మరో పదినిముషాలో రిజై యిలు చేరు తుందనగా హ లా తు గ గ... "రిజై ఆపు" అన్నాడు రామారావు... ఇంకా రిజై ఆగక ముందే దిగాడు...

ఎందుకు దిగాడో మూర్తికి అర్థంకాలేదు. అప్పటికే రామారావు రోడ్డు దాటాడు. మూర్తి రిజై దిగాడు...

రామారావు వెళ్ళిన షాపులోకి మూర్తి అడుగుపెట్టేటప్పటికే రా మారావు గట్టిగా అరుస్తున్నాడు.

"ఏడి... ఆ దొంగలంజాకొడుకేడి... క లీ మందులమ్మీ ప్రాణా లీ సాదా... ఏడి రమ్మమ్. ఎక్కడున్నాడో రమ్మమ్..."

రామారావు కెదురుగా వున్న కుర్రాడు విషయం తెలియక తెల్లముఖం వేశాడు.

మూర్తికి సంగతేమిటో అర్థమైంది... రాత్రి రామారావు యింజకన్ కోస్తూ షావ యిదేనన్నమాట... అనుకున్నాడు.

"పూరుకో రామారావు..." అని ఏదో చెప్పబోయాడు.

యా లోగా లోపల్నించి వస్తున్నతని ఘీడికి వురకబోయాడు రామారావు. మూర్తి గట్టిగా వట్టుకున్నాడు.

"వాడు... ఏదే రాత్రి ఆ క లీ విషం యిచ్చింది... నా ఊర్మిళని చంపింది వీడే... వాడు... నన్నొడులు..."

ఎంతో బల వుపయోగి సేనే కానీ రామా రావుని షాపు బె టికి తీసుకురావటం కుదర లేదు మూర్తికి. బలవంతంగా రిజై ఎక్కిం చాడు. అంతే రిజైలో కూర్చున్న మరుక్షణం చిన్న పిల్లాడిలా బావురు మన్నాడు రామా రావు. మూర్తి వాళ్ళో తలపెట్టుకుని కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడ్చాడు... అం త వ ర కు అగిన రామారావు కన్నీళ్ళు గట్టు తెగినట్టు తన మోకాళ్ళని తడుపుతుంటే మూర్తికి కళ్ళు చెప్పాయి.

ఇంటికొచ్చిన చాలాసేపటి వరకూ ఏ దిక్కా లోవని బాధే తప్ప మరో భావన రాలేదు రామారావుకి. విషయం తెలిసి చుట్టు

With Best Compliments From

SANGEETHA TEXTORIUM

A. E. TEXTILE PIECE GOODS MERCHANTS

43, Godown Street (2nd Floor)

MADRAS-600001

పక్కల వాకు వచ్చి అనేక రకాలుగా పరామర్శచేసి వెళ్ళారు. ఎవరు వచ్చారో ఎవరు వెళ్ళారో కూడా తిన్నగా తెలియలేదు రామారావుకి.

మధ్యాహ్నం లక్ష్మి, మూరీ మరీ బలవంతం చెయ్యటంవల్ల అన్నముండు కూచున్నాడు. కానీ రెండు ముద్దలు కూచు తినలేక పోయాడు.

ఇక రెండవకుండగా... "మరీ మనం యింక బయటదేరదాం." అన్నాడు మూరీ.

ఆ మాటతో దాద్యత కర్మముండు నిచింది రామారావుకి. ఇంక రావాల్సినవాళ్ళు, చూడాలిన్న వాళ్ళు ఎవరూ లేరు. కాబట్టి హాస్పిటల్ సుంచి అతే తీసుకుపోవచ్చని నిర్ణయం చేశారు.

మునిమాపునేక. యింకా టీకటి బాగా కమ్ముకోకముందే ఎర్రట మగటలో ఊర్మికోని టీకట్లో కలిపేశాడు రామారావు. ఆ చితితో పాటే తన టీవితం కూడా కాలిపోయినట్టుని పించింది రామారావుకి.

కుర్రాడికి వచ్చి రానీ జానం. లిప్పటికే చాలాసారు అడిగాడు... "అమ్మోరి..." అని. హాస్పిటల్లో వుండని లక్ష్మి నచ్చచెప్పకూ వచ్చింది. ఆ ప్రశ్నవించే రామారావు బాధ పడతాడని కుర్రాణ్ణి సాధ్యమైనంత వరకూ తండ్రి కంట పడకుండానే చూసింది. పిల్లలిద్దరినీ తనదగ్గ రే పడుకోపెట్టుకుంది.

తన కూతురికి కూడా ఏదాది దాటక పోవటంవల్ల ఊర్మికోకన్న ఆర్ద్రోజుల గుడ్డుకి కూడా తన పాలే యిచ్చింది లక్ష్మి.

కడుపుకి తిండి లేకపోవటంవల్లో, కలతగా వుండటంవల్లో రామారావు కంటికి నిద్రలే రాలేదు. ఒంటరితనం భరించలేనంతగా తోచింది. లైటు బాగా పెద్దదిచేసి దీపంవేపే చూస్తూ కూచున్నాడు. గాలికి కదులుతున్న దీపం వదులుకీ తడిసి కిందకి జారిన కుంకుమ రేఖలా కనబడుతోంది. ఊర్మికో నవ్వు గుర్తొచ్చింది... మాటలు గుర్తొస్తున్నాయి. ఈ ఇలుమనకి కలిసొస్తుందని తను వుత్సాహంగా వినిపించిన ఆశలు వినబడుతున్నాయి రామారావుకి. కన్నీరు కారుతోందని తెలియకుండానే అలాగే చాలావేపు కూచున్నాడు.

తెల్లవారింది... రామారావు బతుకులో ఊర్మికోలేని మరోరోజు గడిచింది. మూర్రే బలవంతం చేసి ప్రెస్ కి తీసుకెళ్ళాడు రామారావుని.

మీ బిబుడో బుట్టికు
కం పెప్పాకు కొను
కున్నాను. ఏమీ
మొకటో గమ్మ

భార్యో! ప్రేమ బెప్పటం
మచ్చను. ఇంతాక మీకొకటి
చి రెంజిలలో ముక్కలు!!

అక్కడ వుండలేక మధ్యలోనే వచ్చేశాడు. యింకా కొచ్చి చాలానేపు వేపచెట్టు దగ్గరే కూచున్నాడు... లోపలికెళ్ళలేదు.

ఎప్పుడు చూశాడో నెమ్మదిగా తండ్రిదగ్గరకి చేరాడు రామారావు కొడుకు. ఆ పసిమనసుకీ కొద్ది కొద్దిగా అర్రమెండేమో తలిగురించి అడక్కుండానే చాలానేపు రామారావు వాళ్ళో కూచున్నాడు.

మూరీ కూడా తొందరగానే వచ్చాడు ప్రెస్ సుంచి.

రామారావు విషయాలన్నీ యిండుమించు మూరీకి తెలిసినవే.

నెమ్మదిగా సాయంక్రమ గాలి తిరిగిం తర్వాత రామారావుని కదిపాడు మూరీ. "ఎవరో మీ పిన్ని ఉండన్నావు కదూ... నెమ్మదిమీద విలిపిస్తే దావుంటుందేమో..." అన్నాడు.

మరోదాద్యత... ఆమాట విన్నాక రామారావుకి అలా చెయ్యటం అవసరమే అనిపించింది.

"పిలిపించాలి... కానీ ఎలా..." అన్నాడు.

రామారావు అన్నది మూరీకి అర్రమెంది. డబ్బు సమస్య. అంతకుముందే అప్పులో వున్నాడు రామారావు. దానికితోడు పురిటికి అందినచోటలా అప్పుచేశాడు. అప్పీసులో తీసుకోగలిగినంత ఎడ్వాన్సు తీసుకున్నాడు నిన్నటిరోజు హాస్పిటల్ చితిముంటల్ ఎంత ఖర్చయిందో మూరీకి తెలుసు.

ఏదో వాకటి మాటాడి రామారావు మూడే చూర్చాలి అనే తప్ప దానివెనక విషయాలు

మూరీ పెదగా అలోచించలేదు. డబ్బు విషయం పొద్దున్న ప్రెస్ కి వెళ్ళేటప్పుడు ఓసారి వర్చకి వచ్చింది.

ప్రెస్ కి వెళ్ళేదారిలోనే ఆ మందుల పావుంది. దానివేపే చూస్తూ వచ్చాడు రామారావు. చూసి... చూసి... నెమ్మదిగా...

"మనం ఏం చెయ్యలేమా మూరీ... వాడలా నా జీవితాన్ని నాకనం చేసినా ఏం చెయ్యలేమా..." అన్నాడు.

మూరీ నెమ్మదిగా వివరాలన్నీ చెప్పాడు... "కేసుపెట్టాలి. పెట్టాలంటే అనేక సాక్ష్యాలకావాలి... డాక్టరుసాక్ష్యం. చేసిన ఆ యింజెక్షన్లో మిగిలిన మందు... యివన్నీ అంత తేలిగా అయ్యేవలు కావు. ప్రతీదీ డబ్బుతో ముడిపడుంది... అన్ని ఖర్చులు పెట్టుకోగలిగి... కోర్టు చుట్టూ తిరగలిగే ఓపి కుంటేనే అందుకోక దిగాలి."

అన్నీ విని రామారావేం మాటాడలేదు. రామారావేమీ మాటాడకపోయినా, అతని గుండెల్లో మడుతున్న మంట మూరీకి తెలియంది కాదు.

పొద్దున్నలాగే యిప్పుడు కూడా డబ్బు ప్రసక్తి కాబట్టి అంతటితో ఆ సంభాషణ ఆపేయటం మంచిదనుపించింది మూరీకి. ఆ తర్వాత విషయం మార్చి వేరే ఏవో మాటాడడమూరీ.

ఏకటి పడుతోందంటే భయమవి పించింది రామారావుకి దాటు ఈ రాత్రికి లక్ష్మీదగ్గర పడుకోనని మొండికెయ్యటంవల్ల రామారావు దగ్గరకి పంపక తప్పలేదు లక్ష్మికి. అంతకి

అయిదారుసార్లు...తల్లి హాస్పిటల్లో వుండని...తండ్రిని ఆ పిషయం అడగొద్దని మరీ పంపించింది.

బాబు కూడా వున్న నిదర పట్ట లేదు రామా రావుకి. నీరసంవల్ల మగతగా కళ్ళు మూసుకు పడుతున్నాడు.

గడుస్తున్న సమయం తెలుసునే వుంది, ఇంక తెలారపోతుండగా వేపచెట్టు చప్పుడుతో పాలు పనిగుడ్డు ఏడుపు కూడా విని పించింది రామారావుకి. అయిదు నిమిషాలు గడిచినా ఏడుపు వినిపిస్తూనే వుంది. దానితో పాలు లక్ష్మీ సముదాయం వునిపించింది.

'పాపం వాళ్ళే తంటాలు పడుతున్నారు ఆ పనిగుడ్డుతో ఎందుకేమిటో చూసే బావుంటుంది...' అన్నట్లు లేవోడు రామారావు... ఇంకా గుమ్మం దాటకముందే మూర్తిగొంతు వినిపించింది.

"ఎందుకు లక్ష్మీ ఏడుస్తోంది...పాలివ్వ కూడదు..."

"ఐయ్యోనే వున్నానండీ...మన చంటికి యాదాది దగ్గర పడింది. యిదరికి పాలు చాలంటేదు... ఏం చెయ్యాలో తోచకుండా వుంది..." అంది లక్ష్మీ నెమ్మదిగా.

ఇంక అడుగు ముందుకు వెయ్యలేక పోయాడు రామారావు. నెమ్మదిగా తిరిగి గది లోకి వచ్చేశాడు.

ఏం చెయ్యాలో ఆలోచించాల్సింది తను. ఇంకా యిరవే రోజులు గడిస్తేనే కానీ జీతం రాదు. అప్పు ఎక్కడా పుట్టదు. కనీసం పిల్లకి పాలడబ్బాయేనా కొనాలి...ఎలా...

యిప్పటికే మూర్తివాళ్ళమీద చాలా భారం మోపాడు...ఇంక వాళ్ళని యిబ్బంది పెట్ట కూడదు.

ఏ ఆలోచనా సాగలేదు రామారావుకి. నీరసం ఒక్కంతా కమ్ముకున్నట్లునిపించింది. మరింక నిలబడ లేక నెమ్మదిగా మంచం మీదకి చేరాడు.

ప్రెస్ కి వేళవుతోందని బలవంతమీద లేచి తయారవటం మొదలెట్టాడు రామారావు.

మూర్తితో ఎవరో నన్నగా మాట్లాడుతున్న మాటలు పనిపడుతున్నాయి...ఆ సొక్కి ఓసక లేక బైటికి రాలేదు.

"ఉండండి పిలుస్తాను...మీరే చెప్పండి." అని మూర్తి అనటం తనని పిలవటం విని పించేటప్పటికి వచ్చినవాళ్ళు ఎవరైవుంటారా అనిపించింది రామారావుకి.

ఆలోచిస్తూనే బైటికొచ్చాడు. గుమ్మంలో అకన్ని చూడగానే తన ఒంటిని తను మరిచిపోయాడు రామారావు... మందుల షాపతను...

అప్పటికే మూర్తి రామారావు పక్కా కొచ్చాడు.

"అనేకపడకు...అయన చెప్పేదివిను." అన్నాడు. మందుల షాపతను ఓ అడుగు ముందుకేళాడు

"మీ బాధ నాకు తెలుసు...మీకోటు తీర్చ లేననీ తెలుసు...ఇది నేను చాలాని చేసింది కాదు. ఆరోజు మీబాధ చూసి ఇల్లు వెతికి వెతికి తెలుసుకుని వచ్చేవరకూ నాకు మన శ్వాంతి కలగలేదు. ఇది మీకోసం కాక

పోయినా నా మనశ్శాంతికోసం, నన్ను మన్నించి తీసుకోండి...ఈ ప్రసాదం నేను కావాలని చేసిందికాదు..." అంటూ వొంగి తను తెచ్చిన వాటిని రామారావు పక్కాగా పెట్టి వెనక్కి తిరిగాడు.

చిన్న కవరతోంచి తొంగి చూస్తున్న వది రూపాయల నోటు...రామారావుకి అయోమయమైంది పరిస్థితి. మందుల షాపతను అంత సమ్రతగా చెప్పినా, ఆ మాటల్లో ఆవగించంత నిజం వున్నట్లు తోచలేదు రామారావుకి. అదంతా నటనే అనిపించింది. ఏదో రకంగా తనని లొంగదీసుకోటానికి వేసిన ఏడులాగే అనిపించింది.

ఆ నోటు కట్టకట్టి విసిరేయాలను కున్నాడు

అందుకే తీశాడు...చెయ్యి వాణికింది... భుజంమీద మూర్తి చేతిస్వర్క మరీకాస బలంగా తెలిసింది. తెలారదుమున వేపచెట్టు చేసిన చప్పుడు గుర్తొచ్చింది. పాలురాక దపడలు పీకేలా లక్ష్మీ రొమ్ము పీల్చే పనిగుడ్డు...ఈరిక ప్రతిరూపం కళ్ళముందు కదిలింది దూరానున్న పిన్నిని పిలిపించటానికి అయ్యో భారీయ ఆలోచనలో చితిమంటలా కదిలాయి...

అంతే అందుకున్నవాటిని అలా వదిలేసి...కుప్పలా అరుగుమీద కూలబడి రెండు చేతుల్తో ముఖం కప్పుకున్నాడు రామారావు.

"నే వెడవ బ్రతుకు...వివపుకూడు తించేనేకాని బతకలేని బతుకు..." అంటూ కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడ్చాడు. "కిందున్న నోట కవరని తీశాడు మూర్తి. కాస్తేపటికి నెమ్మదిగా రామారావుని లేవతీశాడు...యిదరూ కలిసి యంత్రంలా ప్రెస్ వేపు బయలుదేరాడు,

వెత్తా విశ్వనాథం సలాది అచ్చయ్య అండ్ అదర్స్

కాంప్రొక్షర్స్: శ్రీ సీతారామాంజనేయ రైస్ మిల్లు

అనాతవరం [ముమ్మడివరం తాలూకా]